Kungsbacka kommun
info@kungsbacka.se

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Kollaskolan 7-9 i Kungsbacka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kollaskolan 6-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Kollaskolan 6-9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete på enheten.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver arbeta för gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier, så att arbetet för att öka studieron blir mer samlat och strategiskt.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 26 juni 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se , eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:5920) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Utifrån analysen av resultaten genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. När det gäller ledning och organisation visar granskningen att rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolan kunskaps- och värdegrundsuppdrag och skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Rektorn ser till att ett lärande sker i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av lärarna, bland annat genom att nya och obehöriga lärare får en planerad introduktion. På skolenheten saknas dock ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn har visserligen kännedom om hur till exempel elevernas kunskapsresultat ser ut utifrån ett genusperspektiv, men ett strategiskt arbete på skolenheten som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas sker inte i verksamheten vid tiden för granskningen.

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen och vidtar vid behov åtgärder

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Utifrån analysen av uppföljningen genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om

hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. Av informationsinhämtningen inför granskningen framgår att rektorn inhämtar underlag för skolenhetens systematiska kvalitetsarbete genom betygsstatistik, närvarorapportering, elevenkät, BRUK (Skolverkets självskattningsverktyg), resultat av nationella prov, utvärderingar, observationer i klassrum, dialog med förstelärare, kränkningsanmälningar, hälsosamtal, antal åtgärdsprogram, diagnoser och olika typer av screeningar med mera. Granskningen visar också att rektorn sammanställer statistiken när det gäller kunskapsresultaten och initierar lärarnas analysarbete av detta. Utifrån lärarnas och rektorns analys samt uppföljning av föregående läsårs systematiska kvalitetsarbete beslutar rektorn om utvecklingsområden som hela skolenheten ska arbeta med. Av dokumentet "Systematiskt kvalitetsarbete 2018-2019 – nulägesanalys Kollaskolan 6-9" och informationsinhämtningen inför granskningen framgår att de mål som är aktuella på Kollaskolan 7-9 bland annat omfattar trygghet och studiero, normer och värden, utveckling av undervisningen (såsom formativt arbetssätt och specialpedagogisk kompetens), betyg och bedömning och elevdelaktighet och elevinflytande. Därtill framkommer i informationsinhämtningen och i intervjuer att skolenhetens värdegrundsarbete bland annat följs upp genom analys och efterföljande elevintervjuer utifrån de elevenkäter som regelbundet genomförs. Vidare visar granskningen att rektorn följer upp lärarnas undervisning, och att den utgår från styrdokumenten, genom förstelärarnas strukturerade lektionsbesök vars resultat rapporteras till rektorn samt att rektorn tar del av lärarnas planeringar i skolans lärplattform.

Granskningen visar att rektorn fördelar resurser för att möta de behov som finns på skolenheten. I informationsinhämtningen beskriver rektorn att hon först fördelar resurserna på skolan så att eleverna får sin garanterade undervisningstid. När detta är gjort gör rektorn en bedömning av hur mycket resurs som behöver läggas på undervisning och stöd för elever som av olika anledningar behöver ha detta utanför undervisningsgruppen. Därefter fördelar rektorn resurs för elever som behöver mer omfattande stöd i undervisningsgruppen och slutligen fördelas resurser till stödstrukturer utanför undervisningssituationen såsom till exempel skolvärd. Av intervjuer med lärare framkommer att de, tillsammans med elevhälsan, är involverade i resursfördelningen, och att deras tankar och åsikter efterfrågas av rektorn.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

När det gäller ledning och organisation av det pedagogiska arbetet visar granskningen att rektorn leder detta utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Rektorn ser också till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Organisationen av skolenheten, som rektorn beskriver i informationsinhämtningen inför granskningen, innebär att lärarna är organiserade i årskursvisa arbetslag som träffas kontinuerligt. Arbetslagens arbete leds av arbetslagsledare, som tillsammans med skolans rektor utgör en lokal utvecklingsgrupp. I arbetslagen ligger fokus främst på helhetsperspektivet kring eleverna och samarbete kring praktiska frågor men även att stärka gemensamma förhållningssätt och hitta gemensamma ingångar till värdegrundsarbetet. Detta är målen för arbetslagen, uppger rektorn. Varje arbetslag träffar den samlade elevhälsan var fjärde vecka i elevhälsomöten vars syfte är att hitta lösningar eller gemensamma förhållningssätt som underlättar för eleverna. Lärarna ingår också i ämneslag, som träffas fyra gånger per termin, och vars syfte är ämnesspecifik utveckling och förbättring. Vidare sker kollegialt lärande vid fyra till fem tillfällen per termin inom VGR (välmående ger resultat – en utbildningssatsning i samarbete med region Halland). Dessa lärtillfällen leds av förstelärare och processhandledare. Specialpedagog, rektorn, förstelärare och processhandledare träffas inför och efter varje lärtillfälle. Rektorn uppger att hennes syfte med detta kollegiala lärande är att hitta gemensamma strategier för att differentiera undervisningen och göra undervisningens syfte mer explicit för alla elever. Rektorn och lärare beskriver i intervju att rektorn arbetar med ett distribuerat ledarskap genom bland annat använda sig av arbetslagsledare och förstelärare. Rektorn uppger att det är ett utvecklingsområde att ytterligare förtydliga de olika rollerna på skolan.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av lärarna, bland annat genom att nya och obehöriga lärare får en planerad introduktion. I intervju med lärare och rektorn framkommer att nya lärare har en introduktionsdag där de får praktisk information, och att nyutexaminerade eller obehöriga lärare tilldelas mentorer som de har schemalagda möten med varje vecka. Nyanställda lärare som tidigare arbetat på andra skolor får utsedda kontaktpersoner. Vidare anordnas "nyanställningsträffar" av kommunen varje höst och vår.

Det sker ett arbete kring jämställdhet på skolenheten, men arbetet är inte tillräckligt strategiskt utformat

Skolinspektionens granskning visar emellertid att det saknas styrning och ledning av ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Visserligen sker till exempel analys av elevernas kunskapsresultat och kartläggningar gällande elevernas upplevelse av bland annat trygghet och studiero uppdelat på kön, men några mer systematiska och kontinuerliga åtgärder förekommer inte. Av informationsinhämtningen framgår att rektorn i det systematiska kvalitetsarbetet analyserat elevernas kunskapsresultat utifrån kön. Rektorns analys visar bland annat att pojkars och flickors resultat i årskurs 8 våren 2019 var förhållandevis likvärdiga, medan flickornas genomsnittliga

meritvärde i årskurs 9 våren 2019 var högre än pojkarnas. Dock konstaterar rektorn att den stora skillnaden från föregående läsår har minskat. Vidare framgår i det systematiska kvalitetsarbetet att, utifrån Skolinspektionens elevenkät våren 2019 för elever i årskurs 9, flickor skattat Kollaskolan 7-9 lägre än pojkar inom alla områden som enkäten mäter. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer också att det på skolenheten görs redovisningar av resultaten på skolenheten utifrån ett könsperspektiv, men att det i övrigt inte bedrivs något kontinuerligt och systematiskt jämställdhetsarbete på skolenheten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete på enheten.

Skolinspektionens granskning visar att det på Kollaskolan 7-9 inte finns ett tydligt strategiskt arbete gällande jämställdhet. Rektorn behöver påbörja ett mer strategiskt arbete inom detta område. Skolinspektionens granskning visar att, förutom analys av elevernas kunskapsresultat och resultat av trygghetsenkäter uppdelat på kön, sker inga mer systematiska och kontinuerliga åtgärder i frågan.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Skolan ska också bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan till exempel vara att rektorn på medarbetarsamtal med lärarna systematiskt följer upp utbildningens arbetsformer och organisering för att säkerställa att ingen elev missgynnas på grund av könstillhörighet. Ett annat sätt kan vara att rektorn utformar gemensamma strategier på skolan för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar lärarnas undervisning och arbete. Det kan rektorn till exempel göra genom att följa upp de moment som ges inom ramen för kursplanernas centrala innehåll, som handlar om jämställdhet, tas tillvara och att

denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vid behov vidtar åtgärder.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen
5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)
Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att eleverna får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Detta innebär att den mestadels är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna och det förekommer också sammanfattande avslut. Undervisningens innehåll och arbetssätt är mestadels anpassat till aktuell elevgrupp. Detta innebär att arbetet oftast anpassas, stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och lärarna har generellt höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges i undervisningen strategier för sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande. På skolenheten saknas dock ett gemensamt arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Även om elever kan bli involverade i olika former av utvärderingar i slutet av lektioner, arbetsområden och efter terminer när det gäller hur undervisningen fungerat, ges de endast i övrigt begränsat inflytande när det gäller att utvärdera, och inte minst planera, undervisningens innehåll.

Undervisningen är mestadels målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

I Skolinspektionens granskning framkommer att undervisningen på Kollaskolan 7-9 mestadels är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är

undervisningen strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Sammanfattande avslut förekommer också. På samtliga lektioner som observerats i samband med granskningen ger lärarna eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis gå runt i klassrummet och instruera och stötta under elevernas enskilda arbete. Elever berättar i intervju att de mestadels får den hjälp de behöver under lektionerna, även om detta kan skilja sig åt mellan olika lärare. På flertalet av de lektioner som observerats i samband med granskningen har läraren i förväg skrivit upp lektionsplaneringen på tavlan eller visar den på storbildsskärm, och på en av lektionerna har läraren också skrivit upp vilka mål i kursplanen klassen ska arbeta med. Några av lärarna går också, som inledning, igenom lektionens planering med eleverna och instruerar dem hur de ska arbeta med lektionens första moment. Under inledningen av några av de observerade lektionerna sätts lektionen i sitt sammanhang genom att återknyta till föregående lektion i ämnet. Vissa lektioner avslutas med att läraren kort berättar vad som ska ske på nästa lektion i ämnet. Sammanfattningar av lektionens innehåll, antingen genomförda av eleverna eller läraren själv, förekommer också. En lärare låter eleverna berätta hur det kändes att genomföra momentet och de får också säga om de tyckte det var kul. Det finns vid tiden för granskningen vissa gemensamma regler för inramningen av lektionerna på skolenheten. Till exempel finns det regler gällande att eleverna ska lämna in sina mobiltelefoner till läraren eller lämna dem i sina skåp utanför klassrummet. I övrigt har de olika arbetslagen på skolenheten tagit fram egna gemensamma lektionsstrukturer. Rektorn har identifierat behovet av en gemensam lektionsstruktur på hela skolenheten, och av informationsinhämtningen och intervjuer framkommer att rektorn detta läsår har initierat ett utvecklingsarbete gällande bland annat gemensam lektionsstruktur. Detta kommer att ske genom att alla lärare, som kompetensutveckling, kommer att läsa och arbeta med en bok i ämnet. När det gäller variation säger elever i intervju att det skiljer sig mellan olika lärare och olika ämnen. En del lärare varierar undervisningen genom att använda olika arbetssätt som till exempel låta eleverna dramatisera, se på film, göra "Kahoots" eller diskutera, medan andra lärare mer har samma upplägg varje lektion med mestadels arbete i läroboken. På de observerade lektionerna arbetar eleverna mestadels växelvis enskilt, i par/grupp och i helklass. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn diskuterar med lärarna hur variationen i undervisningen kan öka.

Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt mestadels är anpassat till aktuell elevgrupp. Detta innebär att arbetet ibland anpassas, stimulerar och utmanar elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. På majoriteten av de observerade lektionerna är dock innehållet detsamma för samtliga

elever och arbetsuppgifterna är av samma svårighetsgrad. Elever uppger i intervju att det i några ämnen finns svårare extrauppgifter att göra om man är klar med "grundplaneringen" för lektionen eller momentet. Representanter för elevhälsan säger i intervju att det ligger en stor utmaning i att differentiera undervisningen, men en av representanterna för elevhälsan tillägger att hen uppfattar att eleverna på skolan känner att de kan nå långt i sin kunskapsutveckling. Rektorn berättar i intervju att man på skolan hellre ska prata om differentiering (hur läraren planerar och genomför undervisningen i sin grupp) än individualisering. Hon säger vidare att några lärare är skickliga på att differentiera och andra har det som sin utmaning. Rektorn uppger hon och specialpedagogen arbetar för att alla elever ska vara integrerade i klasserna och inte längre undervisas i mindre grupper.

Undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och lärarna generellt har höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges i undervisningen strategier för sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande. Under några av de observerade lektionerna ger lärarna uppmuntran till hela klassen genom att till exempel säga "Bra jobbat", "Ni är fantastiska" eller "Ni har jobbat så himla bra". Rektorn skriver i informationsinhämtningen inför granskningen att en styrka hos lärarna på skolan är att de samarbetar för att motivera och uppmuntra elevernas lärande. I intervju säger rektorn vidare att lärarna gör undervisningen intressant och stimulerande för eleverna genom differentierad undervisning och skapande av ett positivt klimat så att eleven känner "jag kan lära mig det här". Hon tillägger att en del av lärarna på skolan är skickliga på detta, medan det för andra är en utmaning. När det gäller lärarnas förväntningar på eleverna framkommer i flera intervjuer att dessa generellt är höga. Representanter för elevhälsan uppger att undervisningen på skolan ligger på en mycket hög nivå. En av representanterna för elevhälsan berättar att nya lärare som börjat på skolenheten kommenterat att de tycker att undervisningen till viss del ligger på gymnasienivå. Strategier för sitt eget lärande får eleverna bland annat genom generella genomgångar av studieteknik, främst i årskurs 7, och också genom mer specifika "tips" i olika ämnen, uppger både lärare, elever och representanter för elevhälsan i intervju.

Eleverna behöver göras delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten i stort saknas ett gemensamt arbetssätt där eleverna är delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Även om elever kan bli involverade i olika former av utvärderingar i slutet av lektioner, arbetsområden och terminer när det gäller hur undervisningen fungerat, ges de i övrigt endast begränsat inflytande när det gäller att utvärdera, och

inte minst planera, undervisningens innehåll. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna sporadiskt, främst i slutet av lektioner, kan få ge sin syn på hur upplägget på undervisningen har varit genom att svara muntligt på frågor från läraren om detta eller att skriva "exit tickets". En lärare uppger att hen låter sina elever anonymt utvärdera undervisningen efter arbetsområden eller i slutet av terminen. När det gäller elevernas delaktighet i planering av undervisningens innehåll säger några elever i intervju att någon lärare har frågat dem, innan de startat ett nytt moment, vad de redan kan. I övrigt kan eleverna, uppger de, ibland ha inflytande över arbetssätt och examinationsformer. Representanter för elevhälsan uppger att elevinflytande är ett utvecklingsområde, och lärare berättar att de i sitt kollegiala arbete med boken om lektionsstruktur kommer att få en gemensam grund för detta. Rektorn bekräftar detta i intervju. Hon säger att i nuläget finns ingen enhetlighet på skolan gällande hur eleverna får inflytande, varken vad gäller i planering av undervisningen eller utvärdering av denna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på Kollaskolan 7-9 saknas ett arbetssätt där eleverna på ett likvärdigt sätt är delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Även om elever kan bli involverade i olika former av utvärderingar i slutet av lektioner, arbetsområden och terminer när det gäller hur undervisningen fungerat, ges de endast mycket begränsat inflytande när det gäller att planera undervisningens innehåll och former.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Enligt läroplanen ska läraren till exempel tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt utpekat ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så ett aktivt elevinflytande gynnas.

Även om undervisningen ska styras av läroplanen finns det utrymme för elevernas inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns exempelvis utrymme

för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive ämne. Vilka arbetsformer som bäst lämpar sig för att utveckla dessa kunskaper och hur det ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna resonera kring i syfte att de successivt kan kunna få ökat eget ansvar. Ett annat område som eleverna kan vara med och påverka är vilka läromedel som ska användas eller vilka examinationssätt som ska tillämpas. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförts med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska få ett underlag för att utveckla undervisningen. Dessa utvärderingar ska göras kontinuerligt, under terminens gång, och inte bara i slutet av terminen eller årskurs. Detta är särskilt viktigt om undervisningen inte fungerar, så att läraren har möjlighet att förändra upplägg och genomförande i befintlig undervisningsgrupp. Ett exempel på hur eleverna kan involveras i planeringen av undervisningen är att låta dem berätta om sina erfarenheter och föreställningar kring det undervisningen ska behandla.[1] Utifrån detta kan de sedan bidra med idéer om innehåll, arbetssätt och arbetsformer för det aktuella arbetsområdet.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare under ledning av rektorn arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet i både planeringen och utvärderingen av undervisningen.

---

[1] Giota, J. (2013) *Individualiserad undervisning i skolan – en forskningsöversikt.* Vetenskapsrådets rapportserie 3:2013, Stockholm, Vetenskapsrådet

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det på Kollaskolan 7-9 inte finns ett samlat arbete för att skapa studiero. Lärarna vidtar visserligen åtgärder för att upprätthålla studiero, men det finns på skolenheten inte någon uttalad samsyn för hur lärarna agerar för att skapa en lugn miljö till exempel när studieron brister. När det gäller arbetet med att skapa trygghet på skolan har ett medvetet arbete, som bygger på en analys av situationen på skolan, påbörjats. Detta arbete behöver dock vidareutvecklas.

På skolan finns ett påbörjat medvetet arbete för att skapa trygghet för eleverna

Granskningen visar att det på skolenheten har påbörjats ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Arbetet behöver dock utvecklas ytterligare. I Skolenkäten för elever i årskurs 9 våren 2019 angav 29 procent av de svarande att det stämmer bra eller ganska bra att det finns elever som de är rädda för på skolan. Det samlade resultatet för området trygghet i samma enkät är på Kollaskolan 7-9 lägre än snittet gällande samtliga medverkande skolenheter årskurs 9 i riket. För flickorna på Kollaskolan 7-9 är resultatet betydligt lägre för området än för pojkarna. Av informationsinhämtningen framgår av dokumentet "Systematiskt kvalitetsarbete 2018-2019 – nulägesanalys Kollaskolan 6-9" att förutom ovanstående enkät, genomförs även en årlig trivselenkät på skolenheten i samtliga årkurser. I dokumentet framkommer att man på skolan, utifrån trivselenkäten, identifierat flera problemområden såsom till exempel att en förhållandevis hög andel av eleverna upplevde att de blivit kränkta på skolan eller av elever på skolan via sociala medier samt att eleverna identifierade vissa områden på skolan som otrygga. I dokumentet "Plan mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier Läsår 2019/2020 Trygg på Kollaskolan Grundskola årskurs 7-9" som bilagts i informationsinhämtningen framkommer att elevernas upplevelse av föregående läsår ligger till grund för planen. Detta har inhämtats i form av enkäter, genom klass- och

elevråd samt Skolenkäten vårterminen 2019. I uppstarten av innevarande läsår har de viktigaste enkätresultaten bearbetats i klass- och elevråd och förslag på insatser har inhämtats från dessa. Lärarna i arbetslagen har också, utifrån enkätresultaten och egna observationer, formulerat insatser och fokusområden till årets trygghetsarbete. De främjande insatser som planeras att genomföras är kollegialt lärande i arbetslagen med fokus på VGR (välmående ger resultat) och schemalagd profiltid för alla klasser i årskurs 7. Profiltiden är uppdelad i olika delar såsom studieteknik, samtal om texter för att utveckla bland annat tolerans, gruppsamtal med kurator för utvecklande av känslokompetens samt gruppsamtal med förstelärare för utveckling av varje elevs mindset (inställning), värdegrund och självkännedom. De förebyggande åtgärder som planeras är revidering av ordnings- och trygghetsregler under höstterminen, utveckling av rastaktiviteter, fördjupad kartläggning för uppföljning av situationen på skolan utifrån enkätresultaten under höstterminen, skapande av ett välfungerande och systematiskt arbete kring kränkningsärenden samt specifika trygghetsskapande arbeten i de olika årskurserna. Vidare framkommer i intervjuer att man på skolan infört att lärarna ska vara rastvakter. Dock är det, på grund av hur skolan är byggd, svårt att "övervaka" alla områden, uppger lärare i intervju. Av intervjuer med representanter för elevhälsan, elever, lärare och rektorn framkommer att alla åtgärder ännu inte hunnit ge några tydliga avtryck i verksamheten. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn upprätthåller och vidareutvecklar det gemensamma arbetet för att skapa trygghet på skolan.

På skolenheten saknas ett samlat arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att det på Kollaskolan 7-9 inte finns ett samlat arbete för att skapa studiero. Lärarna vidtar visserligen åtgärder för att upprätthålla studiero, men det finns på skolenheten inte någon uttalad samsyn för hur lärarna ska agera för att skapa en lugn miljö till exempel när studieron brister. I Skolenkäten för elever i årskurs 9 våren 2019 är det samlade resultatet för skolenheten att studiero ligger under snittet i jämförelse med samtliga medverkande skolenheter. Även här är resultatet för flickorna på Kollaskolan 7-9 betydligt lägre för området än vad pojkarna angett. Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att det i nuläget finns en gemensam regel på skolenheten gällande att alla elever ska lägga undan sina mobiltelefoner vid lektionsstart. Genom lektionsobservationer och intervjuer med elever framkommer att alla lärare dock inte upprätthåller denna regel. Vidare visar granskningen att studieron varierar mellan klasser och lärare. Elever säger i intervju att det ibland kan bli stökigt på vissa lektioner, och lärare uppger att det ibland inte är studiero i någon klass. Granskningen visar också att det på skolenheten inte finns någon uttalad samsyn bland lärarna när det gäller att vidta åtgärder när studieron brister. Elever berättar i intervju att någon lärare låser dörren så sena elever inte kan

komma in och störa. De berättar vidare att någon annan lärare e-postar vårdnadshavare om någon elev stört studieron. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervju att det inte finns några gemensamma strategier eller riktlinjer på skolenheten för hur lärarna ska agera om studieron brister. Rektorn tillägger att i arbetet med lektionsstruktur ingår moment för att skapa studiero, men tillägger att de olika arbetslagen på skolenheten har kommit olika långt i detta arbete.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver arbeta för gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier, så att arbetet för att öka studieron blir mer samlat och strategiskt.

Skolinspektionens granskning visar att det på Kollaskolan 7-9 saknas ett samlat och strategiskt arbete för att öka studieron på skolenheten. Visserligen har man på skolan vissa gemensamma regler, såsom insamling av mobiltelefoner vid lektionsstart, men dessa följs inte av alla lärare. Vidare finns ingen uttalad samsyn bland lärarna gällande vilka åtgärder som ska vidtas när studieron brister.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt läroplanen ska alla som arbetar på skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare framgår av läroplanen att skolans mål är att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin studiemiljö.

För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete. För att skapa en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt.[2]

---

[2] Skolinspektionen (2016c) *Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte med att det är lugnt, eleverna måste också lära sig något,* Stockholm: Skolinspektionen

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn startar ett samlat arbete, som eleverna deltar i, med att skapa studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen
9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen
Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Rektorn analyserar också eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg. Vad gäller lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg ger rektorn dem möjligheter att samverka, både inom skolenheten och i vissa ämnen också med lärare från andra skolenheter i kommunen.

Rektorn granskar och analyserar eventuella skillnader i betygssättning

Skolinspektionens granskning visar att rektorn analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Hon analyserar också eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn, bland annat utifrån analys av hur betygen i olika ämnen utvecklas över tid, har haft samtal med några av lärarna. Gällande skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg säger rektorn att hon sett att förra året fanns det vissa avvikelser i några ämnen, men i stort var avvikelserna små.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betyg

Vad gäller lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg visar granskningen att rektorn ger dem möjligheter att samverka. I Skolenkäten för pedagogisk personal våren 2019 angav 85 procent av de svarande att lärarna på skolenheten samarbetar kring bedömning. Av informationsinhämtningen och intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärarna på skolenheten har möten i ämnesgrupper fyra gånger per termin där bland annat betyg och bedömning ska diskuteras. När det gäller bedömning av nationella ämnesprov deltar alla undervisande

lärare i ämnet på skolenheten i bedömningsarbetet, inte enbart de som undervisar i årskurs 9. Lärarna i praktisk-estetiska ämnen har möten med lärare från andra skolor i kommunen två gånger per termin där bedömning diskuteras, och rektorn uppger i intervju att till våren kommer även lärare i moderna språk att ha ett liknande system. Rektorn berättar också att nya lärare får mentorer som bland annat har som uppgift att vara medbedömare vid betygssättning. För att ge lärarna ytterligare förutsättningar för samverkan kring bland annat bedömning uppger rektorn att i tjänstefördelningen till nästa läsår planerar hon att placera tre undervisande lärare i samma ämne i varje årskurs.

På Skolinspektionens vägnar

X Bo Jersenius

Beslutsfattare
Signerat av: Bo Jersenius

X Christina Sjögren

Föredragande/utredare
Signerat av: Christina Sjögren

I handläggningen av ärendet har även utredare Ann-Kristin Hammersberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 15 oktober 2019 och den 17 oktober 2019. Besöket genomfördes av Christina Sjögren och Ann-Kristin Hammersberg.

Kollaskolan 7-9 är en grundskola belägen i Kungsbacka kommun. Läsåret 2019/2020 har skolenheten 233 elever i årskurserna 7 till 9. Skolenheten bestod fram till och med våren 2019 av årskurserna 6 till 9. Skolenheten leds av en rektor.

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i Kollaskolan 7-9 i Kungsbacka kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete på enheten.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3: Rektorn och lärarna behöver arbeta för gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier, så att arbetet för att öka studieron blir mer samlat och strategiskt.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: